

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

HISTORIA MUZYKI

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MHM-R1

MAJ 2018

Uwaga! Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i charakteryzuje gatunki i formy muzyczne związane z muzyczną i literacką kulturą starożytnej Grecji (1.5.a).

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawne wszystkie zaznaczenia.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

1. F 2. P 3. P

Zadanie 1.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i charakteryzuje gatunki i formy muzyczne związane z muzyczną i literacką kulturą starożytnej Grecji (1.5.a).

Schemat punktowania

- 1 p. – zapisanie co najmniej dwóch funkcji chóru.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

1. Rozpoczynanie i zamykanie przedstawienia.
2. Komentowanie, pełnienie roli narratora.
3. Współdziałanie z aktorami w partiach melodramatycznych.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający porządkuje chronologicznie szkoły kompozytorskie i ugrupowania artystyczne (1.9.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

XVI w.

Uwaga. Akceptowane są odpowiedzi, w których podano XVII w.

Zadanie 3.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający poprawnie posługuje się terminami i pojęciami muzycznymi określającymi sposoby porządkowania materiału dźwiękowego – skale i systemy tonalne (1.1.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej nazwy skali.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Nazwa skali: skala dorycka.

Zadanie 3.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozpoznaje i opisuje cechy twórczości wybranych kompozytorów wymienionych w pkt 7. (1.8.c).

Schemat punktowania

- 1 p. – zaznaczenie dwóch prawidłowych odpowiedzi.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

A, E

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozpoznaje i opisuje cechy szkoły franko-flamandzkiej (1.8.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – dwa prawidłowe uzupełnienia zdań.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Jednym z najważniejszych ośrodków renesansowych była szkoła franko-flamandzka, w ramach której wykształciła się technika *technika przeimitowana (lub imitacja syntaktyczna)*

Polega ona na oparciu każdego nowego fragmentu tekstu na własnym motywie i przeprowadzeniu go przez wszystkie głosy. Technikę tę, wykształconą na gruncie motetu, rozwinął *Josquin des Pres (Despres)*

– czołowy kompozytor drugiej generacji szkoły franko-flamandzkiej, a doprowadził do mistrzostwa Nicolas Gombert.

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość kompozytorów reprezentatywnych dla epoki, szkoły lub ugrupowania artystycznego (1.7.c).

Schemat punktowania

1 p. – trzy poprawne przyporządkowania nazwy gatunku do nazwiska kompozytora.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Kompozytor	Nazwa gatunku muzycznego
Jacopo Peri	<i>dramma per musica, opera</i>
Giacomo Carissimi	<i>oratorium</i>
Alessandro Scarlatti	<i>opera</i>

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość wybranych kompozytorów, omawiając związki twórczości z ich biografią; zna twórczość J. Haydna (1.7.d).

Schemat punktowania

1 p. – podanie poprawnej nazwy gatunku i tytułu dzieła Josepha Haydna.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Nazwa gatunku: symfonia.

Tytuł cyklu: *Pory dnia*.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i określa instrumentarium i obsady wykonawcze typowe dla poszczególnych epok (1.6).

Schemat punktowania

1 p. – prawidłowe zapisanie nazw trzech zespołów instrumentalnych.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Nazwa zespołu 1.: kwartet smyczkowy.

Nazwa zespołu 2.: kwintet dęty.

Nazwa zespołu 3.: trio fortepianowe.

Uwaga. Nazwa zespołu instrumentalnego informuje o rodzaju instrumentów oraz o ich ilości w danym zespole. Nieuznawane są odpowiedzi, w których nie są zawarte obie informacje (np. „instrumenty smyczkowe” lub „kwartet”).

Zadanie 7.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i określa instrumentarium i obsady wykonawcze typowe dla poszczególnych epok (1.6).

Schemat punktowania

1 p. – prawidłowa odpowiedź uwzględniająca istotę rozwoju roli altówki (jej emancypacji) w kwartecie smyczkowym.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź

Altówka początkowo była wykorzystywana do realizacji struktur harmoniczných będących elementem towarzyszenia melodii prowadzonej na ogół przez I skrzypce. Od późnych kwartetów Haydna, poprzez twórczość Mozarta i Beethovena, stopniowo zyskała na znaczeniu, coraz częściej, stając się jednym z nośników narracji muzycznej. W muzyce XIX wieku nastąpiło równouprawnienie altówki wobec innych instrumentów kwartetu smyczkowego; ponadto dostrzeżono i wyeksponowano jej unikalne walory brzmieniowe.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i charakteryzuje instrumentalne formy taneczne (1.5.c), stosuje posiadana wiedzę do analizy wzrokowej utworów muzycznych, rozpoznaje i opisuje cechy tańców stylizowanych (3.1.c).

Schemat punktowania

1 p. – podanie jednej poprawnej cechy.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- metrum $\frac{3}{4}$,
- akcenty na słabych częściach taktu,
- rytmy punktowane (odpowiedź uwzględniana – rytmy triolowe).

Zadanie 8.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający poprawnie posługuje się terminami i pojęciami muzycznymi określającymi elementy muzyki – rodzaje artykulacji, agogiki, dynamiki i ich najczęściej spotykane włoskie określenia (1.1.a).

Schemat punktowania

- 1 p. – wpisanie trzech poprawnych znaczeń.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

mezza voce: półgłosem

semplice: z prostotą, prosto

vivo: żywo

Zadanie 8.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i charakteryzuje instrumentalne formy taneczne; charakteryzuje tańce stylizowane i użytkowe; zna twórczość F. Chopina (1.5.c; 1.7.a).

Schemat punktowania

- 1 p. – prawidłowe zapisanie nazw trzech tańców (w dowolnej kolejności).
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

1. mazur,
2. kujawiak,
3. oberek.

Zadanie 9.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający stosuje posiadaną wiedzę do analizy słuchowo-wzrokowej utworów muzycznych, rozpoznaje i opisuje cechy gatunków i form o charakterze wirtuozowskim (3.1.c).

Schemat punktowania

- 1 p. – zapisanie trzech różnych środków techniki fortepianowej obecnych w prezentowanym utworze.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- wykorzystanie rozległej skali instrumentu,
- figuracje pochodów akordowych,
- szybkie pochody dwudźwięków i akordów,
- środki artykulacyjne (*legato*, *spiccato*, tryl, *arpeggio*),
- szybkie tempo (*presto*) i zmiany agogiczne (*accelerando*, *non troppo presto*, *rallentando*, *fermata*),
- duży wolumen brzmienia/rozległa skala dynamiczna (od *mf* do *fff*, wewnętrzne *crescendo* i *diminuendo*).

Zadanie 9.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość wybranych kompozytorów europejskich; zna twórczość F. Liszta (1.7.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – prawidłowe zapisanie dwóch tytułów.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- *Koncert fortepianowy Es-dur*,
- *Koncert fortepianowy A-dur*,
- *La Campanella* (lub inne parafrazy),
- *Danse macabre (Totentanz)*,
- *Sonata fortepianowa h-moll* lub inne.

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia i charakteryzuje rodzaje symfonii; zna twórczość symfoniczną L. van Beethovena, G. Mahlera i K. Pendereckiego (1.5.c; 1.7.a; 1.7.b).

Schemat punktowania

- 2 p. – prawidłowe uzupełnienie tabeli.
1 p. – prawidłowe uzupełnienie kolumny tabeli „przełom wieków”
lub
– prawidłowe wypełnienie kolumny tabeli „cecha twórczości” (przyporządkowanie jednej cechy każdemu kompozytorowi).
0 p. – brak spełnienia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź

Imię i nazwisko kompozytora	Przełom wieków, np. XV/XVI	Cecha twórczości
Ludwig van Beethoven	XVIII/XIX	<ul style="list-style-type: none">– wprowadzenie scherza do cyklu symfonicznego,– poszerzenie składu orkiestry symfonicznej,– zmiany układu części cyklu symfonicznego,– stworzenie symfonii programowej,– formotwórcza rola kolorystyki, dynamiki i harmoniki,– powiększenie rozmiarów cyklu symfonicznego, poprzez większą rolę techniki przetworzeniowej.
Krzysztof Penderecki	XX/XXI	<ul style="list-style-type: none">– wykorzystanie efektów sonorystycznych,– przywrócenie melodyce i ekspresji roli formotwórczej (nowy romantyzm),– łączenie różnych gatunków i stylów w jedną całość,– nawiązania do muzyki epok wcześniejszych, dawnych technik kompozytorskich i gatunków muzycznych,– stylistyka postmodernizmu.
Gustav Mahler	XIX/XX	<ul style="list-style-type: none">– maksymalne rozbudowanie aparatu wykonawczego,– eksponowanie grupy instrumentów dętych blaszanych,– stopniowe odchodzenie od harmoniki funkcyjnej dur-moll,– swobodne podejście do formy symfonii (od dwóch do sześciu części),– zestawianie fragmentów muzycznych na zasadzie kontrastu wyrazowego i materiałowego, pozorny brak spójności estetycznej,– wykorzystywanie materiału pieśni w kompozycji symfonicznej,– szerokie wykorzystanie gatunku marsza żałobnego w symfonii,– wykorzystanie w symfoniach tekstów filozoficzno-mistycznych,– przestrzenne rozmieszczenie dwóch grup orkiestrowych.

Zadanie 11. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość wybranych kompozytorów europejskich; zna twórczość O. Messiaena (1.7.b).

Schemat punktowania

1 p. – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość wybranych kompozytorów europejskich; zna twórczość G. Verdiego (1.7.b).

Schemat punktowania

1 p. – prawidłowe podanie nazwiska kompozytora i tytułu opery.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Kompozytor: Giuseppe Verdi.

Tytuł opery: *Aida*.

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość wybranych kompozytorów omawiając związki twórczości z ich biografią; zna twórczość G. Verdiego (1.7.b; 1.7.d).

Schemat punktowania

1 p. – prawidłowe podanie miasta.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Miasto Kair (w państwie Egipt).

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający stosuje poznana wiedzę do analizy słuchowo-wzrokowej utworów muzycznych, rozpoznaje i opisuje cechy gatunków i form muzycznych (3.1.c).

Schemat punktowania

1 p. – zapisanie prawidłowej formy muzycznej oraz podanie trzech jej współczynników.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Forma muzyczna: forma sonatowa,

Współczynniki formy: 1. typowa budowa formy sonatowej: ekspozycja, przetworzenie, reprzyza,
 2. dualizm tematyczny,
 3. zachowany klasyczny plan tonalny (w ekspozycji temat pierwszy – w *C-dur*, temat drugi – w tonacji dominanty/*G-dur*; przetworzenie – zmiana tonacji na jednoimienną *c-moll*, reprzyza – obydwa tematy w tonacji głównej).

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający poprawnie posługuje się terminami i pojęciami muzycznymi określającymi rodzaje faktury (1.1.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – prawidłowe podanie nazwy faktury.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Faktura homofoniczna.

Zadanie 14.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej utworów muzycznych rozpoznaje i opisuje cechy stylów muzycznych oraz podstawowe cechy języka muzycznego (3.1.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – prawidłowe zapisanie dwóch środków muzycznych świadczących o przekształceniach muzyki Clementiego.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- odwrócenie interwałów (pochodów dźwiękowych),
- zmiana tonacji,
- „nowoczesne” rozwiązania harmoniczne,
- zwiększenie ilości powtórzeń struktur rytmiczno-melodycznych.

Zadanie 14.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej utworów muzycznych rozpoznaje i opisuje cechy stylów muzycznych oraz podstawowe cechy języka muzycznego (3.1.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – prawidłowe opisanie dwóch przykładów muzycznej ilustracji tekstu.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- *Wyruszył* – np. pochod gamowy w dół,
- *Idzie wesoło do biura* – np. pochod gamowy w górę, *staccato*,
- *Jest zadowolony i kiwa głową* – np. akordy *staccato*,
- *Jest zakochany w ślicznej i eleganckiej damie* – np. liryczny fragment,
- *i ze swoją obsadką do pióra, zielonymi i błyszczącymi mankietami i chińskim czepkiem* – np. duże odległości interwałowe, łamane oktawy,
- *Stawia długie kroki; spiesznie po schodach i wchodzi po nich* – np. oktawy, akordy
- *Ależ wiatr!* – np. wysoki rejestr,
- *Gdy siada w fotelu, czuje się szczęśliwy i to okazuje* – np. powtarzalność struktur melodyczno-rytmicznych.

Zadanie 14.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozpoznaje i opisuje cechy stylu muzycznego głównych nurtów stylistycznych (1.8.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D

Zadanie 15.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozpoznaje i opisuje cechy stylu muzycznego głównych nurtów stylistycznych (1.8.b).

Schemat punktowania

- 1 p. – podanie trzech cech charakterystycznych dla nurtu ekspresjonistycznego.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- duża ekspresja muzyki,
- atonalność,
- bogata, dysonansowa harmonika,
- duża ekspresja muzyki,
- atonalność,
- bogata, dysonansowa harmonika,
- stosowanie awangardowych technik kompozytorskich, np. dodekafonii, punktualizmu,
- melodyka zbudowana z dużych skoków interwałowych,
- kontrasty dynamiczne,
- zestawianie skrajnych rejestrów,
- innowacyjna orkiestracja,
- swobodny tok rytmiczny, swobodne, indywidualne podejście do formy.

Zadanie 15.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość kompozytorów reprezentatywnych dla epoki, stylu, kierunku lub ugrupowania artystycznego (1.7.c).

Schemat punktowania

1 p. – zaznaczenie trzech prawidłowych odpowiedzi.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B, D, G

Zadanie 16. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość wybranych kompozytorów omawiając związki twórczości z ich biografią (1.7.d).

Schemat punktowania

1 p. – prawidłowe podanie tytułu baletu i nazwy okresu w twórczości Igora Strawińskiego.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Tytuł baletu: *Święto wiosny*.

Nazwa okresu: rosyjski, folklorystyczny, narodowy.

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający charakteryzuje twórczość kompozytorów reprezentatywnych dla epoki, stylu, kierunku lub ugrupowania artystycznego (1.7.c).

Schemat punktowania

1 p. – poprawne wszystkie zaznaczenia.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

1. F 2. P 3. P

Zadanie 18.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający stosuje posiadaną wiedzę do analizy słuchowo-wzrokowej utworów fortepianowych C. Debussy’ego, wskazując przynależność utworu do danego stylu oraz charakteryzując podstawowe cechy języka muzycznego – materiał dźwiękowy, melodykę, harmonikę, fakturę, typ wyrazowości (3.1.b).

Schemat punktowania

1 p. – podanie trzech poprawnych cech fortepianowego stylu Claude’a Debussy’ego.
0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- skala pentatoniczna,
- rozluźnienie systemu dur-moll,
- niski poziom głośności (dynamika *pianissimo*),
- formotwórcza rola kolorystyki,
- efekty szmerowe uzyskiwane przez stosowanie bardzo drobnych wartości rytmicznych,
- zestawianie skrajnych rejestrów,
- stosowanie trzech planów brzmieniowych,
- figury melodyczne (oparte na skali pentatonicznej) tylko na czarnych klawiszach,
- statyczna narracja,
- forma oparta na zasadzie szeregowania odcinków.

Zadanie 18.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozpoznaje i opisuje cechy głównych nurtów stylistycznych przełomu XIX i XX w. (1.8.b).

Schemat punktowania

1 p. – podanie prawidłowej nazwy nurtu stylistycznego.
1 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Impresjonizm

Uwaga. Akceptowane są odpowiedzi, w których podano nazwę symbolizm.

Zadanie 19. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozpoznaje i opisuje cechy głównych nurtów stylistycznych XX w. (1.8.b).

Schemat punktowania

1 p. – podanie nazwiska kompozytora i tytułu utworu.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

Imię i nazwisko kompozytora: Maurice Ravel.

Tytuł utworu: *Koncert fortepianowy G-dur*

lub inne, np.: Paul Hindemith: *Ragtime*, Igor Strawiński: *Historia żołnierza*, *Koncert hebanowy*, *Ragtime na 11 instrumentów*, Darius Milhaud: *Le Création du Monde (Stworzenie świata)*, George Gershwin: *Błękitna rapsodia*, *Amerykanin w Paryżu*, Bela Bartók: *Kontrasty* i inne.

Zadanie 20.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury. I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający rozróżnia rodzaje notacji muzycznej i zapisu muzycznego (1.2), stosuje posiadaną wiedzę do analizy wzrokowej utworów XX-wiecznych, rozpoznaje i opisuje cechy i rodzaj zapisu muzycznego wskazanego w ust. 1 pkt 2 (3.1.d).

Schemat punktowania

1 p. – prawidłowe podanie rodzaju formy muzycznej i rodzaju notacji.

0 p. – brak spełnienia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Rodzaj formy: forma otwarta.

Rodzaj notacji: notacja graficzna.

Zadanie 20.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający stosuje posiadaną wiedzę do analizy wzrokowej utworów XX-wiecznych, rozpoznaje i opisuje cechy i rodzaj zapisu muzycznego wskazanego w ust. 1 pkt 2 (3.1.d).

Schemat punktowania

2 p. – prawidłowe przedstawienie możliwości zastosowania formy otwartej i notacji graficznej w muzyce.

1 p. – prawidłowe przedstawienie możliwości zastosowania formy otwartej

lub

– prawidłowe przedstawienie możliwości zastosowania notacji graficznej w muzyce.

0 p. – brak spełnienia powyższych kryteriów.

Przykładowa odpowiedź

Koncepcja formy otwartej zakłada, iż kształt dzieła zależy w dużym stopniu od wykonawcy, gdyż może on decydować np. o czasie trwania utworu, kolejności wykonywanych odcinków, sposobie realizacji notacji graficznej. Notacja graficzna daje możliwość rezygnacji z idealnej precyzji i zgodności wykonania z zapisem, dzięki czemu wykonawca może wykazać się większą inwencją twórczą w realizacji utworu. Wieloznaczność tego typu notacji powoduje, iż kompozycja w ten sposób zanotowana za każdym razem prowadzi do nowych rozwiązań.

Zadanie 21. (0–25)

Temat 1. Inspirując się wypowiedzią wybitnego muzykologa Bohdana Pocięja, przedstaw rozwój miniatury instrumentalnej w XIX wieku. Na przykładzie utworów wybitnych twórców tego gatunku opisz różne typy miniatur charakterystycznych dla muzycznego romantyzmu.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Tworzenie wypowiedzi.	Zdający opisuje XIX-wieczną miniaturę instrumentalną na przykładzie twórczości wybitnych przedstawicieli tego gatunku; formułuje przejrzystą wypowiedź pisemną, określając genezę i przeobrażenia gatunku; postrzega i określa związki kultury muzycznej z kulturą epoki i innymi dziedzinami sztuki (np. literaturą, malarstwem) oraz zjawiskami społecznymi; prezentuje własny pogląd na muzyczną twórczość i kulturę epoki romantyzmu (2.1.b; 2.2.a; 2.3; 2.4).

21.1. (0–2)

Zgodność treści pracy z tematem; rozpoznanie problemu sformułowanego w temacie
np. określenie gatunku miniatury instrumentalnej, wskazanie genezy tego gatunku i jego rozwoju w muzyce XIX w., powiązanie miniatury z głównymi ideami romantyzmu.

21.2. (0–10)

Trafne przywołanie faktów istotnych dla tematu; omówienie przywołanych faktów

Przykładowe zagadnienia:

- cechy miniatury instrumentalnej (krótkie, zwarte formy; utwory o różnorodnym ukształtowaniu formalnym),
- typy miniatur (wirtuozowska, taneczna, liryczna),
- nazwy gatunkowe (m.in. kaprys, etiuda, nokturn, impromptu, intermezzi, tańce, pieśni bez słów),
- fortepian głównym instrumentem w miniaturze XIX w.,
- inspiracje poetyckie i malarskie w miniaturze XIX w.,
- miejsce i rola miniatury w życiu muzycznym XIX w.,
- obecność miniatury w twórczości kompozytorów z kręgów narodowych.

21.3. (0–5)

Dobór przykładów z literatury muzycznej, ilustrujących omawiane fakty

Przywołanie i omówienie adekwatnych przykładów muzycznych z twórczości kompozytorów XIX wieku.

21.4. (0–3)

Jakość omówienia

- Umiejętne hierarchizowanie problemów.
- Chronologiczne porządkowanie zagadnień, zjawisk i przykładów.
- Konteksty kulturowe i biograficzne.

21.5. (0–2)

Poprawne stosowanie terminologii

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

21.6. (0–3)

Uwaga! W tej części punkty przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Uporządkowanie treści – kompozycja i język

Czytelna struktura pracy; wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

Logika wywodu i wnioskowanie

Zachowana logiczna ciągłość wypowiedzi; wnioskowanie poprawne; jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

Język i estetyka pracy

Poprawność gramatyczna i stylistyczna; czytelne pismo.

Temat 2. Jednym z modernistycznych nurtów w muzyce przełomu XIX/XX wieku był impresjonizm. Scharakteryzuj ten nurt, w wypowiedzi odnieś się do twórczości głównych przedstawicieli muzycznego impresjonizmu oraz do zacytowanego fragmentu wiersza Paula Verlaina *L'Art poetique (Sztuka poetycka)*.

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. Tworzenie wypowiedzi.	Zdający opisuje impresjonizm w muzyce na przykładzie twórczości głównych przedstawicieli tego nurtu; formułuje przejrzystą wypowiedź pisemną, określając jego genezę, powiązania i wpływy; postrzega i określa związki kultury muzycznej z kulturą epoki i innymi dziedzinami sztuki (np. literaturą, malarstwem) oraz zjawiskami społecznymi; prezentuje własny pogląd na muzyczną twórczość i kulturę przełomu XIX/XX w. (2.1.b; 2.2.c; 2.3; 2.4).

21.1. (0–2)

Zgodność treści pracy z tematem; rozpoznanie problemu sformułowanego w temacie

Wskazanie na impresjonizm jako jeden z nurtów modernizmu, antyromantyczna koncepcja sztuki, szukanie nowych rozwiązań w zakresie języka muzycznego i estetyki.

21.2. (0–10)

Trafne przywołanie faktów istotnych dla tematu; omówienie przywołanych faktów

Przykładowe zagadnienia:

- odniesienie się do malarstwa impresjonistycznego,
- inspiracje poezją symbolistów,
- odniesienie się do przytoczonego w zadaniu wiersza P. Verlaina,
- wpływ malarstwa impresjonistycznego na twórczość Debussy'ego,
- impresjonizm i symbolizm w twórczości Debussy'ego,
- impresjonizm a kolorystyka brzmieniowa w muzyce,
- cechy impresjonizmu w zakresie faktury fortepianowej, kameralnej i orkiestrowej,
- harmonika w utworach impresjonistycznych,
- cechy impresjonizmu w zakresie kształtowania formy,
- stosunek impresjonistów do programowości, tematyka dzieł impresjonistycznych,
- narracja muzyczna w utworach impresjonistycznych,
- twórczość C. Debussy'ego,
- przejawy impresjonizmu w twórczości innych kompozytorów.

21.3. (0–5)

Dobór przykładów z literatury muzycznej, ilustrujących omawiane fakty

Przykłady dzieł reprezentatywnych dla omawianych zjawisk, technik i gatunków muzycznych w twórczości C. Debussy'ego oraz innych kompozytorów impresjonistycznych.

21.4. (0–3)

Jakość omówienia

- Umiejętne hierarchizowanie problemów.
- Chronologiczne porządkowanie zagadnień, zjawisk i przykładów.
- Konteksty kulturowe i biograficzne.

21.5. (0–2)

Poprawne stosowanie terminologii

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

21.6. (0–3)

Uwaga! W tej części punkty przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Uporządkowanie treści – kompozycja i język

Czytelna struktura pracy; wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

Logika wyводу i wnioskowanie

Zachowana logiczna ciągłość wypowiedzi; wnioskowanie poprawne; jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

Język i estetyka pracy

Poprawność gramatyczna i stylistyczna; czytelne pismo.